

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI NOMIDAN ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

2019 йил 26 декабрь 4-1001-1915/29931-сонли иш Тошкент шаҳри

Тошкент туманлараро иқтисодий судининг судьяси О.Исмоилов раислигида, судья ёрдамчиси А.Номозовнинг котиблигида, даъвогар вакили А.Алижонов (жавобгар вакили иштирок этмади) иштирокида, даъвогар Чиноз туман Адлия бўлими “Bog'i murodi hosil” фермер хўжалиги манфаатида жавобгар “Тошкентдонмахсулот” акциядорлик жамиятидан 3 868 800 сўм асосий қарз ва 1 005 888 сўм пеня жами 4 874 688 сўм ундириш тўғрисидаги даъво аризасини очик суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

а н и қ л а д и:

Даъвогар Чиноз туман Адлия бўлими “Bog'i murodi hosil” фермер хўжалиги манфаатида судга даъво ариза билан мурожаат қилиб, жавобгар “Тошкентдонмахсулот” акциядорлик жамиятидан 3 868 800 сўм асосий қарз ва 1 005 888 сўм пеня жами 4 874 688 сўм ундириб беришни сўраган.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили даъво аризани қўллаб-қувватлаб, жавобгар томонидан шартнома шартлари бажарилмаслиги оқибатида ушбу низо келиб чиққанлигини, бироқ жавобгарга нисбатан судга даъво ариза киритилгунга қадар қонунбузилиш ҳолати бўйича тақдимнома киритилганлиги, бироқ жавобгар томонидан ушбу талабномага ҳам жавоб бермаганлигини таъкидлаб, даъвони пеня қисмини қаноатлантиришни суддан сўради.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (кейинги ўринларда матнда – ИПК деб юритилади) 128-моддасининг иккинчи қисмида, иқтисодий суд ишларини юритишда суд томонидан ажримнинг кўчирма нусхаси суд томонидан электрон почта орқали ёки хабардор қилинганлик фактини тасдиқловчи бошқа алоқа воситаларидан фойдаланган ҳолда юборилган кундан эътиборан уч кун ўтган бўлса иштирокчи суд томонидан тегишли тарзда хабардор қилинган деб ҳисобланиши белгиланган.

Даъво аризани қабул қилиш ва ишни судда кўришга тайёрлаш тўғрисидаги ажрим stat.uzдан олинган маълумот асосан жавобгарнинг info@TDM.uz электрон манзилига юборилган.

ИПК 170-моддасининг учинчи қисмида, иш муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар, учинчи шахслар суд мажлисига келмаса, низо уларнинг йўқлигида ҳал қилиниши мумкинлиги белгиланган.

Жавобгар суд муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган бўлсада, судда ишончли вакил иштирокини таъминламади.

Суд, иш юзасидан даъвогар вакилининг фикрни тинглаб, иш ҳужжатларини ўрганиб, жавобгар суд муҳокамасининг вақти ва жойи белгиланган тартибда хабардор қилинган судга келмаганлигини инобатга олиб, ишни жавобгар иштирокисиз ҳал этиш мумкин деган хулосага келиб, қўйидаги асосларга кўра:

иш ҳужжатларидан аниқланишича, “Bog'i murodi hosil” фермер хўжалиги ва “Тошкентдонмахсулот” акциядорлик жамияти ўртасида 2019 йил 06 февралда 67-сонли давлат эҳтиёжи учун дон харид қилиш бўйича контрактация шартномаси имзоланган.

Шартноманинг 1.1-бандига мувофиқ, фермер хўжалиги 6,0 га ер майдонига бугдой экиб, 2019 йил ҳосилидан жами бўлиб 15,0 тонна 3 синф ғалла етказиб бериш мажбуриятини олган.

Даъвогар ўзининг даъвосига 2019 йил 30 июл ҳолатига тузилган оралик таққослама

далолатномани асос қилиб олган. Ушбу оралиқ далолатномага кўра даъвогар умумий қиймати 19 372 432 сўмлик 16,12 тонна буғдой топширган. Етказиб берилган маҳсулот учун жавобгар томонидан 2 514 313 сўм тўлаган. Давлат хариди учун топширилган дон микдори 3 868 800 сўм устама қўлланган.

Шартноманинг 3.5-бандига мувофиқ жавобгар маҳсулотни белгиланган тартибда қабул қилиб олган вақтдан бошлаб 60 кундан кечиктирмасдан Молия вазирлиги тасдиқлайдиган Нархнома асосида унинг ягона харид нархдаги ҳикмини тўлиқ тўлаб беришлиги белгиланган.

Етказиб берилган маҳсулот учун жавобгар томонидан қисман ҳақ тўланган.

Жавобгар шартнома шартларини тўлиқ бажармаслиги ва даъвогарнинг талабномаси эътиборсиз қолдирилиши натижасида даъвогар судга мурожаат қилишга мажбур бўлган.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 236-моддасида мажбурият мажбурият шартларига мувофиқ, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса – иш муомаласи одатларига ёки одатда қўйиладиган бошқа талабларга мувофиқ лозим даражада бажарилиши кераклиги белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 333-моддасида қарздор айби бўлган тақдирда мажбуриятни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун жавоб беришлиги белгиланган.

Даъвогар ўз даъво аризасида асосий қарз суммаси билан биргаликда шартноманинг 4.3-бандига асосан 1 005 888 сўм пеня ундириб беришни сўраган.

Шартноманинг 4.3-бандида шартномага мувофиқ топширилган маҳсулот ҳақини тўлашдан асоссиз бўйича товлаганлик учун жавобгар ўзи тўлашидан бўйича товлаган сумманинг 20 фоизи микдорида пеня, пенядан ташқари, жавобгарга даъвогарга тўлов муддати ўтказиб юборилган ҳар бир кун учун муддати ўтказиб юборилган тўлов суммасининг 0,4 фоизи микдорида, бироқ муддати ўтказиб юборилган тўлов суммасининг 50 фоиздан ортиқ бўлмаган микдорда пеня тўлашлиги белгиланган.

Даъвогар томонидан пеня суммаси тарафлар ўртасида тузилган шартнома шартларига асосан тўғри ҳисобланган”лигидан келиб чиқиб,

Даъвони тўллик қаноатлантиришни, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118-моддаси талабларидан келиб чиқиб, даъвогар томонидан олдиндан тўлаб чиқилган почта харажатини жавобгардан даъвогар фойдасига ундиришни ҳамда ишни кўриш билан боғлиқ бўлган давлат божини жавобгардан ундиришни лозим деб топди.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118, 128, 170, 176–179, 180, 186-моддалари, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 236, 333-моддаларини қўллаб, суд

қ а р о р к и л а д и:

Даъвогар Чиноз туман Адлия бўлими “Bog’i murodi xosil” фермер хўжалиги манфаатида жавобгар “Тошкентдонмаҳсулот” акциядорлик жамиятидан 3 868 800 сўм асосий қарз ва 1 005 888 сўм пеня жами 4 874 688 сўм ундириб бериш тўғрисидаги даъво аризаси тўлиқ қаноатлантирилсин.

Даъвогар “Bog’i murodi xosil” фермер хўжалиги фойдасига жавобгар “Тошкентдонмаҳсулот” акциядорлик жамиятидан 3 868 800 сўм асосий қарз, 1 005 888 сўм пеня ва олдиндан тўлаб чиқилган 17 840 сўм почта харажати жами 4 892 528 сўм ундирилсин.

Жавобгар “Тошкентдонмаҳсулот” акциядорлик жамиятидан республика бюджетига 223 000 сўм давлат божи ундирилсин.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач, ижро варақаси берилсин.

Мазкур ҳал қилув қарори устидан бир ойлик муддат ичида апелляция тартибида шикоят қилиниши (протест келтирилиши) ёки у қонуний кучга кирганидан кейин бир ой ичида кассация шикояти бериш (протест келтириш) мумкин.

Судья

О.Исмоилов